

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 20.04.1911**

Číslo ročníků: **1, 11**

Číslo výtisků: **1, 11**

Datum vydání čísla: **20.04.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka:

Obyvatelé Haliče užívají názvu Русинъ, Русинъ, руській proti Россіянинъ, россиянинъ. Němci nazývají je Rutheny. V době vášnivých sporů mezi oběma větvemi ruskými vznikly s obou stran hrubé přezdívký, z nichž nejčastější je „кацапъ“ i „хазаръ“ pro Velkorusy a „холодъ“ pro Malorusy.

□ □ □

Výpomocné požární pokladny.

Volynským gubernským pojišťovacím komitétem na základě vyššího nařízení byl podniknut v minulém roce nový odhad staveb (переоценка), při kteréž byly všechny stavby odhadnuty velice nízkou, na př. obytné stavení 100 rub., stodola 50 rub., chlév 30 rub. atd. Majitelé usedlostí, ve skutečnosti mnohem cennějších, chtějíci pojištění své stavby aspoň na 500 rub., byli překvapeni vyšší pojistné, které činilo 8 — 10 rub. Gubernský komitéť zvýšil značně sazbu, jsa k tomu donucen obrovskými obnosy, vyplacenými v posledních letech na pojistném. Tak, na př. v Dubenském új. bylo přijato pojistného 35.000 r. a za tuto dobu vyplaceno pohořelým 58.000 r., v Rovenském újezdě přijato 48.000 r., vyplaceno 1.070.188 rub., v Ostrožském új. zapláceno 28.000 r., vyplaceno 42.000 r., v Luckém új. zapláceno 27.000 r., vyplaceno 35.000 r. To bylo tedy pohnutkou ku zvýšení, ale mimo toho komitéť stanovil pro všechny sazby stejné, kdežto dříve měli Češi, jichž stavení jsou stavěná důkladně a přirozeně více před ohněm chráněná, sazbu levnější.

Tyto důvody vedly k rozšíření stávajících a založení nových vzájemně pojišťujících spolků, jako v Ulhárově, Mlodavě, Hlinsku, Podcukrově atd.

Vše se stanoviska hospodářského velice prospěšná a výtečná, ale z právnické strany potřebující vyjasnění.

V základních zemských pojišťovacích pravidlech v § 6 v oběžníku ministerstva vnitřních záležitostí z 10. listopadu 1869 r. č. 9132 stojí: stavby přináležející k povinnému vzájemnému zemskému pojištění jsou osvobozeny od tohoto, když jsou pojištěny u druhých pojišťovacích společností v ceně té samé, jaká byla naznačena zemským pojištěním. A v druhém článku těchto pravidel je řečeno, že při dvojném pojištění, tedy v zemstvě a v druhém ústavu bez souhlasu zemstva, počítají se stavby v zemstvě nepojištěnými a premie se nevyplácí.

Zde je kámen úrazu. Ku zařízení vzájemně pojišťujícího spolku je třeba potvrzení vyššího úřadu t. j. ministerstva vnitřních záležitostí, které ovšem žádá prokázání se jistým kapitálem, by spolek mohl svým povinností dostáti. Ale kde vzít tento kapitál? Při založení spolku z poplatků pojistných utvoří se malá summa, ale tato nestačí. Býti po několik let, do vzrůstu kapitálu v pojišťovacím spolku, pojištěným též v zemstvě, brání článek pravidel, který dvojitě pojišťování nepřiznává. Aby se několik občanů zaručilo svým jménem, je též těžké, neb v případě několika nešťastných případů by skutečně sami pohořelým musili premie vyplatiti.

Proto by se odporučovalo nenazývatí prozatím „vzájemně pojišťující spolek“, nýbrž „výpomocné požární pokladny.“ Takováto pokladna bude vypláceti v prvních letech dle toho, jakými vládne prostředky a kolik bylo požárů, buď třetinu, neb polovinu pojištěného obnosu, se závazkem doplatiti v roce následujícím. Pohořelý bude mít jistou záruku, že o pojištěný obnos nepřijde a bude s tím spokojen. Až pokladna

se zmůže a kapitál se rozmnoží, může vypláceti premie najednou. Tim se položí základ k vzájemně pojišťujícím spolkům.

K odvrácení častých požárů je třeba dobrých dobrovolných hasičských spolků. Takovýto spolek nesmí by scházeti v žádné osadě. Ovšem spolek řádný, dobře vycvičený, mající všechny pomůcky ku hašení ohně. Členové spolku musí býti proniknuti posvátným cílem — pomoci bližnímu, pevně zorganizovaným, znajícím své povinnosti celkem. Pak se předejde všemu zmatku, plýtvání časem, porouchání chráněných věcí atd.

Mimo toho má každá obec, pojištěná v zemstvě právo na stříkačku, které Volynské zemstvo každoročně objedná a obcím rozděluje. V letošním roce objednáno jich 50 a budou v květnu dodány. Obec, které chtějí zdarma obdržeti stříkačku, nechť se obrátí k pojišťovacímu agentu, který se nachází v každém újezdním městě. Žádá se by byla umístěna v kádně, aby k ní byly dvě bečky, hák, sekera a motyka.

V. Ř.

D O P I S Y.

Mlodava.

Obec (село) Mlodava nachází se v Dubenském újezdě, Volynské gubernie. Obec byla založena v r. 1884, kdy první čeští přistěhovaleci Jos. Doležal, Al. Pokorný, Jos. Kubišta, Jos. Vysocký a Fr. Přibyl zakoupili pro sebe a 50 českých rodin 838 desjatín, z nichž za dva roky prodali Malorusům 94 des. Na školu, hřbitov a obecní cesty odvedeno 14 des. Obec je ryze česká, zámožná, výstavná a počítá ze mezi první české osady na Volyni. Obyvatelstva čítá 1450, z nichž je asi 700 mužů a 750 žen. Zakoupená půda byla původně neúrodná, porostlá trním a vrbami, z části pokrytá pařezy. Jenom sedmý díl půdy byla ornice. Nyní je jenom 20-tý díl lesa, ostatní pozemky jsou vzdělány, úrodné, mnoho chmelnic a krásné sady. Za desjatinu jsme platili v r. 1884 po 70 rub., nyní cena dosahuje 700 rub.

Pěstujeme obilí všech druhů, chmel, máme rozvířené dobytkařství a sadařství.

Mezi našimi občany jsou: 2 podomní obchodníci, roznášející po českých obcích hospodářské věci — kosa, pily, brousky a 2 hostinští, 3 kováři, 2 truhláři, 2 kulečníkáři. Průmyslových podniků nemáme.

Z hospodářských strojů máme žacíh 12, secíh 6 a mláticích 56. Majetkové poměry jsou u nás dobré. Asi třetina občanů má více jak 15.000 rub. jmění, část i více. Máme ministerskou školu trojtřídní, kde se učí však pouze rusky. Učitel je Čech p. Kačer. Navštěvuje školu 60 českých a 30 maloruských dětí. Asi 50% českých dětí do školy nechodí. Škola je postavena z českých prostředků, na pozemku odvedeném (1 desjatíně) je vysazena ovocná školní zahrada. Ruské dívky byly vyučovány zdarma. Některé z dětí našich občanů navštěvují střední školy v Lucku a Dubně. Vzdělání u nás je na dosti nízkém stupni. Knihovnu ani spolky žádné nemáme. Z časopisů odebírá se několik výtisků „Čechoslovana“, Bíržové Vědomosti, Svět Český, Rolník a Milotický hospodář. Obec je celá pravoslavná, od r. 1889.

Vliv na domorodé obyvatelstvo měla osada značný. Dnes již lépe vzdělávají svá pole, pěstují chmel a jetel, používají hospodářských strojů. Vábec se domohli dosti slušného blahobytu.

Sousedské naše styky jsou přátelské, žijeme spokojeně beze svárů a hádek. Máme zde již několik případů smíšených sňatků.

J. Doležal.